

Sygn. akt IV U 1350/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lipca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Guniewska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Stanisława Bosek

po rozpoznaniu w dniu 11 lipca 2018 r.

sprawy **M. D.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W.

o ustalenie kapitału początkowego

na skutek odwołania M. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W.

z dnia 9 października 2017 r. znak: (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 9 października 2017 r. znak: (...) w ten sposób, że nakazuje organowi rentowemu ponowne ustalenie wnioskodawcy M. D. wartości kapitału początkowego przy uwzględnieniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego 92,24%

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. na rzecz wnioskodawcy M. D. kwotę 180,00 zł. (sto osiemdziesiąt 00/100 zł.) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego

Sygn. akt IV U 1350/17

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 11 lipca 2018 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. decyzją z dnia 9 października 2017 r. znak: (...), powołując się na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponownie ustalił dla wnioskodawcy M. D. wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. od 1 stycznia 1977 r. do 31 grudnia 1986 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 84,24%.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład przyjął:

- podstawę wymiaru kapitału w kwocie 1 028,48 zł
- okresy składkowe łącznie 19 lat 2 miesiące i 25 dni
- współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31 grudnia 1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wynoszący 71,88%
- średnie dalsze trwanie życia, które dla osób w wieku 62 lat wynosi 209 miesięcy.

Do ustalenia wartości kapitału Zakład nie uwzględnił okresów urlopu bezpłatnego wnioskodawcy i okresów, za które nie została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne.

M. D., działający przez pełnomocnika, złożył odwołanie od powyższej decyzji. Zarzucił naruszenie normy art. 15 w zw. z art. 111 ustawy o emeryturach i rentach z FUS z 17 grudnia 1998 r. podnosząc, że organ rentowy niezgodnie z faktycznie otrzymywanymi przez niego zarobkami, obliczył wskaźnik podstawy wymiaru kapitału. Przyjął bowiem za lata 1975 – 1977, za podstawę wymiaru minimalne wynagrodzenie wówczas obowiązujące. Powyższe wynikało z braku zaświadczenia Rp-7 za lata 1975 – 1977. Odwołujący się podkreślał, że istnieje jednak możliwość wyliczenia wynagrodzenia jakie wówczas uzyskiwał w oparciu o inne dowody – umowę o pracę, tabelę płac i układ zbiorowy pracy dla (...) Metalowego z 31 grudnia 1974 r. Na okoliczność ustalenia wysokości zarobków za sporne lata wnosił o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu księgowości.

Reasumując, wnosił o zmianę decyzji i nakazanie organowi rentowemu ponownego przeliczenia kapitału początkowego z uwzględnieniem danych zawartych w załączonych do odwołania dokumentach oraz zasądzenie na swą rzecz kosztów postępowania.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie domagał się jego oddalenia. Wyjaśnił, iż kapitał początkowy dla wnioskodawcy ustalony został w oparciu o przepisy obowiązujące w tym zakresie z uwzględnieniem wszystkich udokumentowanych polskich okresów ubezpieczenia oraz zarobków wnioskodawcy. Zauważał dalej, że na osobie zainteresowanej ciąży obowiązek przedłożenia dokumentacji wymaganej przepisami art. 116 ust. 5 ustawy emerytalno – rentowej i rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje:

M. D. urodził się (...)

W dniu 4 lipca 2017 r. wystąpił z wnioskiem o polską emeryturę przyznaną na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS z uwzględnieniem postanowień Umowy z 2 kwietnia 2008 r. o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą a Stanami Zjednoczonymi Ameryki. W dniu 7 sierpnia 2017 r. ZUS wydał decyzję w sprawie ustalając dla w/w prawo do emerytury.

Decyzją z dnia 19 października 2017 r. ponownie ustalono dla wnioskodawcy kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 r.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych tj. od 1 stycznia 1977 r. do 31 grudnia 1986 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 84,24%. Uwzględniono okresy składkowe w wymiarze 19 lat 2 miesiące i 25 dni i nieskładkowe – 8 miesięcy.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił okresów od 14 września 1981 r. do 31 października 1981 r. i od 1 lipca 1984 r. do 30 września 1984 r. gdyż w okresach tych w/w przebywał na urlopie bezpłatnym oraz

5 stycznia 1996 r. i od 6 stycznia 1997 r. do 14 lutego 1997 r., za który nie została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne.

M. D. w okresie od 9 września 1974 r. do 31 maja 1983 r. zatrudniony był w Wytwórni (...). Ponieważ zakład pracy wystawił zaświadczenie Rp – 7 poczynając od roku 1980, do podstawy wymiaru kapitału organ rentowy przyjął minimalne wynagrodzenie m.in. za okres od 9 września 1974 r. do 31 grudnia 1977 r.

Wnioskodawca za okres ten posiada umowę o pracę i karty zmian personalnych, z których wynika grupa zaszeregowania i nr tabeli płac. Wynagrodzenie wnioskodawcy, jak wynika z treści umowy o pracę, wypłacane było według postanowień obowiązującego w zakładzie pracy Układu Zbiorowego dla (...) Metalowego z 31 grudnia 1974 r., który w swych załącznikach określa m.in. tabelę godzinowych stawek płac zasadniczych.

W 1975 r. M. D. przepracował 2 338 godzin, w 1976 r. – 2 356 godzin (w tym: 974 godz. od stycznia do maja, 192 godz. w czerwcu, 1 190 godz. od lipca do grudnia), a w 1977 r. przepracował 2 352 godziny.

Wynagrodzenie wnioskodawcy według grupy zaszeregowania wynosiło:

- do 31 maja 1976 r. – 13 zł netto za godzinę pracy
- od 1 czerwca 1976 r. – 14,50 zł
- od 1 lipca 1976 r. – 16,50
- od 1 sierpnia 1977 r. – 18,50 zł. netto za godzinę.

W aktach osobowych brak jest dowodów wskazujących, że w/w otrzymywał premie, dodatki za pracę w godzinach nadliczbowych czy dodatki za pracę w porze nocnej.

W oparciu o powyższe dane możliwym jest ustalenie, że wynagrodzenie M. D. wynosiło co najmniej:

- w 1975 r. kwotę 30 394 zł
- w 1976 r. – 35 081 zł
- w 1977 r. – 40 800 zł.

Na podstawie tak ustalonych wynagrodzeń za lata 1975 – 1977 Sąd zlecił sporządzenie przez organ rentowy wyliczenia hipotetycznego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego dla wnioskodawcy.

Do hipotetycznego obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjęto wynagrodzenia, wyliczonej jak wyżej, ze wskazanego okresu. Hipotetyczny wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 92,24% i jest korzystniejszy od wyliczonego poprzednio. Wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniosła 103 778,95. Wnioskodawca wyliczenia tego nie kwestionował.

(dowód: opinia biegłego z zakresu finansów i księgowości k. 74 – 77, pismo ZUS z 26.04.2018 r. – wyliczenie hipotetyczne. k. 86, akta osobowe, dokumentacja w aktach ZUS)

Powyższych ustaleń Sąd dokonał w oparciu o powołane dowody. Podzielił wnioski opinii biegłego z zakresu finansów i rachunkowości, który wyliczył wynagrodzenie wnioskodawcy ze spornego okresu zatrudnienia w oparciu o dokumenty źródłowe – umowę o pracę, karty zmian personalnych i postanowienia układu zbiorowego obowiązującego u pracodawcy w/w w tym czasie.

Podstawę ustaleń faktycznych w sprawie stanowiły także dowody z dokumentów zawartych w aktach osobowych z okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Wytwórni (...) i zawarte w aktach organu rentowego, które sporządzone zostały przez uprawnione podmioty i w formie dla nich przepisanej.

W niniejszej sprawie kwestią sporną pozostawał sposób ustalenia przez ZUS dla M. D. wartości kapitału początkowego. Z uwagi na brak wystawienia przez pracodawcę m.in. za okres sporny w sprawie tj. lata 1975 – 1977 r. zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7, organ rentowy czyniąc ustalenia wartości kapitału, przyjął za podstawę wymiaru od 9 września 1974 r. do 31 grudnia 1977 r. kwoty minimalnego wynagrodzenia. Wnioskodawca przyjęcie takie zakwestionował podnosząc, że istnieją dokumenty w oparciu, o które możliwym jest ustalenie wartości faktycznie przez niego otrzymywanego w tym czasie wynagrodzenia.

Stosownie do przepisów art. 174 ust. 1, 2, 3, 7 ustawy o emeryturach i rentach z FUS z 17 grudnia 1998 r. (t.j. Dz. U z 2018 poz. 1270) kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53 z uwzględnieniem ust. 2-12. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy okresy składkowe, o których mowa w art. 6, okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5 oraz okresy nieskładkowe z art. 7 pkt 1 - 4 i 6 - 12 w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2 tj. nie przekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust.1, 3 oraz art. 18 z tym, że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu poprzedzającego dzień 01.01.1999r. Odesłanie do wymienionych przepisów oznacza, że zasady ustalania podstawy wymiaru kapitału początkowego są takie same, jak zasady ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent. Zgodnie z art. 15 ust. 1 podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę.

Jak ustalono, wartość kapitału początkowego M. D. została przez ZUS ustalona z okresu 10 lat kolejnych przypadających w okresie od 1 stycznia 1977 r. do 31 grudnia 1986 r. i wnioskodawca nie wnosił o ustalenie wskaźnika z innych lat. Kwestionował natomiast wysokość kwot wynagrodzeń przyjętych przez ZUS do obliczenia przychodów za lata 1975 – 1977. Powoływał się na dokumenty pracownicze i postanowienia układu zbiorowego, który określał w tym czasie wysokość wynagrodzeń pracowników zakładów przemysłu maszynowego, a więc i w jego zakładzie pracy.

Podkreślić należy, że dane zawarte w oryginalnych dokumentach w postaci: umowy o pracę, kart zmian personalnych i innych dokumentów w aktach osobowych wnioskodawcy, nie budzą wątpliwości. Organ rentowy natomiast, nie przedstawił dowodów przeciwnych, które podważyłyby zasadność i prawdziwość dokonanych w nich wpisów. Na ich podstawie oraz postanowień układu zbiorowego z 1974 r. możliwym było poczynienie ustaleń odnośnie wysokości osiąganego przez niego w tym czasie wynagrodzenia. Wiarygodnych i szczegółowych wyliczeń dokonał biegły z zakresu finansów i rachunkowości. Uwzględnienie spornych kwot spowodowało, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału wyniósł 92,24% czyli więcej niż przyjął to organ rentowy poprzednio – w zaskarżonej decyzji – 84,24%.

W tym miejscu podkreślić należy, że bezsprzecznym jest, iż Zakład ustala kapitał początkowy na podstawie dokumentacji przedstawionej przez płatnika składek lub samego ubezpieczonego. Środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty zgodnie z treścią § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenie emerytalno – rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412) są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia. Wnioskodawca w niniejszym postępowaniu przedstawił takie dowody, a ponieważ Sąd uznał je za prawdziwe i wiarygodne, stanowiły one podstawę ustaleń w sprawie. informacje o jednostce

Mając na uwadze powyższe ustalenia i wnioski Sąd zmienił zaskarżoną decyzję stosownie do art. 477¹⁴§ 2 kpc w ten sposób, że nakazał organowi rentowemu ponowne ustalenie wartości kapitału początkowego dla M. D. przy zastosowaniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 92,24%.

Orzeczenie o kosztach zastępstwa procesowego znajduje natomiast oparcie w treści art. 98 kpc i zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800).